

Тема 11. Співпраця з батьками

Мета: визначити шляхи партнерства закладу освіти та вчителя початкових класів з батьками; з'ясувати форми та методи взаємодії вчителя з батьками; проаналізувати методику проведення батьківських зборів та індивідуальної зустрічі з батьками.

План

1. Організація партнерства закладу освіти та сім'ї
2. Форми та методи взаємодії вчителя з батьками
3. Методика проведення батьківських зборів
4. Методика проведення індивідуальної зустрічі з батьками

Основні поняття

Батьки, педагогіка партнерства, батьківські збори, індивідуальні зустрічі

1. Організація партнерства закладу освіти та сім'ї

Метою соціально-педагогічного партнерства закладу освіти та сім'ї є інтеграція батьків в освітній процес шляхом створення необхідних і достатніх умов для залучення сім'ї до супроводу учня в освітньому процесі.

Головними завданнями спільної діяльності закладу освіти та сім'ї з питань розв'язання проблем навчання, виховання і розвитку учнів є такі:

- інтеграція зусиль сім'ї та педагогічного колективу в діяльність із розвитку особистості учня;
- забезпечення участі батьків в організації освітнього процесу і шкільному самоврядуванні;
- мотивація батьків до вивчення науково-методичної та психолого-педагогічної літератури з проблем розвитку та виховання дітей;
- підвищення психолого-педагогічної культури батьків, поповнення арсеналу їхніх знань, умінь і навичок виховної взаємодії з дітьми;
- підвищення відповідальності батьків за виховання дітей, посилення ролі батька в родині;
- створення системи просвітницької роботи, спрямованої на підвищення правової культури батьків;
- презентація успішного досвіду сімейного виховання;
- підвищення рівня поінформованості батьків та їхньої компетентності з проблем формування здорового способу життя, профілактики асоціальної поведінки та поширення шкідливих звичок, репродуктивного здоров'я дітей та молоді, організації змістовного сімейного дозвілля;
- залучення батьків до виховної роботи з дітьми та молоддю за місцем проживання;
- надання психолого-педагогічної підтримки та допомоги проблемним сім'ям.

Основні вимоги та правила організації партнерства закладу освіти та сім'ї:

- формування морально-духовної, життєво компетентної особистості;
- єдність дій педагогів і батьків як основних суб'єктів освітнього процесу;
- зміцнення і розвиток контактів між педагогами та батьками щодо вивчення психології дитини та її поведінки;
- постійний діалог як форма відносин між педагогами та батьками, основою якої є свідоме прийняття шкільних вимог і правил батьками, а також поважне ставлення педагогів до думок і пропозицій батьків;
- гуманізація міжособистісних відносин, запобігання конфліктним ситуаціям та оптимізація взаємин між основними суб'єктами освітнього процесу – педагогами та батьками – в основу яких покладено толерантність, розуміння, співучасть, відкритість, добровільність, здатність до взаємодії;
- постійне, різнобічне і глибоке вивчення сім'ї. Організуючи індивідуальні зустрічі з батьками у стінах закладу освіти, учитель зможе вивчити типологію сім'ї, сімейні традиції, коло професійних інтересів батьків тощо. Саме всебічне вивчення сім'ї, у якій виховується учень, допоможе вчителю визначити напрями індивідуального підходу до учня;
- системна організація навчання батьків, підвищення рівня їхніх психолого-педагогічних знань і компетентності, урізноманітнення форм і методів педагогічної просвіти.

До основних принципів партнерської взаємодії з батьками належать добровільність, довготривалість і взаємна відповідальність.

Добровільність трактується як можливість вільного обрання форм та ступеня залученості до взаємодії. Усвідомленість вибору з'являється там, де батьки підготовлені до його здійснення (за допомогою інформування, просвіти тощо) і можуть реально оцінювати свої можливості (педагогічну компетентність, ресурси тощо).

У тих закладах освіти, які вибудовують свою роботу із сім'ями учнів на принципах примусу (вимушеності), говорити про розвиток партнерської взаємодії передчасно.

Довготривалість засвідчує націленість суб'єктів на сталий характер взаємодії та дає змогу здійснювати спільні стратегічні проєкти. Якщо ж взаємодія між навчальним закладом і сім'єю має хаотичний, хоча й інтенсивний характер (наприклад, проведення певних локальних заходів, у яких батьки є учасниками, а не організаторами), то її не можна називати партнерською.

Батьківська й учительська *відповідальність* виховується так само як і будь-яка інша якість особистості. Закладу освіти слід чітко визначити, який рівень відповідальності може нести та чи інша сім'я (той чи інший педагог), і розподіляти свою увагу й підтримку родинам і педагогічні доручення педагогам диференційовано.

На сьогодні заклад освіти не є єдиним джерелом знань, тому у вчителів має бути сформоване критичне мислення щодо змісту освіти, технологій навчання, що може стимулювати їхню ініціативу та пошук для збагачення змістового та процесуального аспектів освіти, різних форм самоосвітньої діяльності учнів.

Можливість сучасних батьків та учнів обирати заклад освіти є одним із важливих факторів для визначення стратегії співпраці, формування іміджу закладу освіти, його авторитету серед батьків та учнів. Тому система конструктивної взаємодії та співпраці має багатовекторний характер:

- спонукає педагогічний колектив до самовдосконалення, ураховуючи думку батьків щодо якості освітнього процесу;

- стимулює у педагогів піклування про авторитет та позитивний імідж закладу з-поміж інших закладів освіти;

- спонукає до впровадження новітніх освітніх програм, інноваційного освітнього процесу.

Під час спільної діяльності з батьками потрібна диференціація, особистісно орієнтований підхід. Знання типології сімей часто-густо дає можливість прогнозувати виникнення визначальних типів педагогічних проблем, які слід розв'язувати разом.

Серед недоліків взаємодії сім'ї і закладу освіти можна визначити такі:

- низький рівень педагогічної просвіти батьків і невміння педагогів активізувати їх у реалізації виховних завдань щодо виховання гуманістичних цінностей у дітей;

- малоефективність традиційних форм і методів роботи школи з батьками, узагальнений характер взаємодії, що виявляється в хаотичному використанні індивідуальних, групових, колективних форм роботи школи з батьками.

Разом з тим організаційними умовами, які можуть посилювати ефективність взаємодії сім'ї та школи у процесі виховання молодших школярів, є такі:

- упровадження єдиної виховної системи у роботі школи та сім'ї з метою формування гуманістичних цінностей дітей молодшого шкільного віку;

- забезпечення адекватного розуміння учителем та батьками цілей і завдань гуманістичного виховання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей молодшого шкільного віку;

- здобуття педагогом знань про особистість учня, особливості його сім'ї, виховні позиції батьків (родини) і ставлення до школи як до партнера у виховному процесі;

- формування педагогічної культури батьків, їхньої внутрішньої активності у прагненні до самоосвіти та набуття виховної компетентності шляхом добровільного залучення до виховної діяльності, спрямованої на суб'єкт-суб'єктну взаємодію з педагогами;

- організація співпраці родини й вчителів у визначенні пріоритетних напрямів, форм, методів гуманістичного виховання дітей молодшого шкільного віку;

- визначення наявності організовуючої та координуючої ролі школи у процесі взаємодії із сім'єю щодо виховання дітей молодшого шкільного віку.

2. **Форми та методи взаємодії учителя з батьками**

Зміст роботи закладу освіти з батьками передбачає:

- підвищення психолого-педагогічних знань батьків (лекції, семінари, індивідуальні консультації, практикуми, конференції);
- залучення батьків до освітнього процесу (батьківські збори, спільні творчі справи);
- участь батьків в управлінні закладом освіти (батьківські комітети).

Форми роботи вчителя з батьками бувають індивідуальними та колективними.

Провідна роль належить *індивідуальним формам роботи*, а саме: відвідування сім'ї учня, виконання батьками педагогічних доручень, педагогічні консультації тощо.

Відвідування батьків удома сприяє налагодженню контактів із сім'єю, з'ясуванню її загальної та педагогічної культури, умов життя учня, консультуванню щодо єдиних вимог до учня, залученню батьків до участі в роботі закладу освіти тощо.

Під час зустрічі вчитель має підкреслити позитивне в учні, тактовно звернути увагу на недоліки, разом поміркувати над тим, як їх усунути. Дуже важливо створити атмосферу довіри та доброзичливості.

Індивідуальні (тематичні) консультації та зустрічі передбачають обмін інформацією, що дає реальне уявлення про навчальні справи та поведінку учня, труднощі, які він відчуває, та шляхи їх подолання. Індивідуальна консультація має бути ознайомлювальною і сприяти створенню доброго контакту.

До *колективних форм роботи з батьками* відносять батьківський тренінг, круглий стіл, педагогічний практикум, ділову гру, дискусію тощо.

Батьківський тренінг — це форма активної взаємодії педагога та батьків, завдяки якій учасники отримують нові корисні знання та формують позитивний досвід розв'язання нагальних проблем; це активна форма роботи з батьками, які хочуть змінити свої погляди щодо поведінки та взаємодії з власною дитиною, зробити відкритим і довірливим спілкування з нею. Він ґрунтується на постійній взаємодії учасників для пошуку відповідей на важливі запитання. Крім того, тренінги базуються на принципах рівноправності та партнерства, що дає можливість ліпше розвивати педагогічні можливості батьків.

Педагогічний практикум — це спосіб розвитку педагогічного мислення у батьків, під час якого можна ознайомитися з найбільш ефективними стратегіями розв'язання навчальних та педагогічних ситуацій. Наприклад, учасники мають змодельовати конфліктну ситуацію (яка може відбутися у реальному житті) та знайти способи її розв'язання. Водночас кожен учасник має висловити власне бачення суті проблеми.

Круглий стіл – обговорення, яке проводиться з метою обміну думками для розв'язання конкретних проблем. Завдяки таким зустрічам можна ліпше зрозуміти різні позиції, детально розглянути нагальні проблеми, висловити власні зауваження та аргументи.

Батьківські читання – дуже цікава форма роботи, що дає можливість батькам не тільки слухати лекції педагогів, а й вивчати потрібну літературу та брати участь у її обговоренні. Батьківські читання можна організувати в такий спосіб: на перших зборах на початку навчального року батьки визначають питання педагогіки та психології, які їх найбільше хвилюють. Педагог збирає інформацію й аналізує її, добирає книги, а потім використовує отримані з них відомості.

Ділова гра – форма спільної роботи вчителя та батьків, коли учасники, виконуючи певні ролі, спільно знаходять оптимальні варіанти розв'язання проблемної ситуації. Вона може бути організована у змагальній формі, але не має створювати атмосферу протистояння. Такі ігри формують позитивний досвід розв'язання реальних проблем у різних ситуаціях.

Дискусія – традиційна, але дієва форма взаємодії з батьками, коли всі учасники активно висловлюють свою позицію щодо проблемного питання, аргументовано її відстоюють, конструктивно критикують думки колег та спільними зусиллями знаходять компромісні варіанти розв'язання питань. Під час таких обговорень усі присутні можуть знайти спільну мову.

Педагогічний лекторій. Передбачає надання батькам систематизованих знань із теорії виховання, привернення їхньої уваги до актуальних проблем виховання за допомогою лекцій, бесід.

Мета педагогічного лекторію – акцентувати увагу батьків на актуальних проблемах виховання. Ця форма забезпечує опанування батьками систематичних знань основ теорії виховання.

Батьківські конференції мають величезне значення в системі виховної роботи закладу освіти. Під час їх проведення обговорюються актуальні проблеми суспільства, активними членами якого повинні стати батьки; причини виникнення конфліктів між батьками й дітьми та шляхи виходу з таких ситуацій; суспільні загрози здоров'ю та життю учнів (алкоголь, наркотики, куріння); гендерні питання та проблеми сексуального виховання в родині тощо.

Університет педагогічних знань. Передбачає більш серйозну підготовку з теорії виховання і навчання. Заняття відбуваються у формі лекцій та семінарів. Батьки беруть участь в обговоренні проблем. Університет педагогічних знань, який передбачає складніші, у порівнянні з попередніми, форми роботи з оволодіння теорії виховання. Навчання передбачає лекційний курс, а також семінарські заняття.

День відчинених дверей. Головна мета — показати роботу закладу освіти, привернути увагу батьків до проблем виховання. Вимагає серйозної підготовки: оформлення закладу освіти, організації програми свята (концерту, зустрічей у класах, відвідання виставок, спортивних змагань тощо). День відкритих дверей, або батьківський день, проводиться, як звичайно, перед початком семестру з метою привернути увагу батьків до роботи всього закладу освіти, до питань виховання.

Загальношкільні батьківські збори проводяться двічі на рік. Мета – ознайомлення батьків із нормативно-правовими документами про заклад освіти, основними напрямками, завданнями, підсумками його роботи. Тематика такого зібрання має характер звіту про діяльність педагогічного колективу та адміністрації закладу освіти за визначений період. На зборах виступають директор, його заступники, звітує про роботу батьківський комітет.

Класні батьківські збори. Традиційна форма роботи. Один з варіантів – формування проблемної тематики (наприклад, «Чи можна спізнитися з вихованням в учня доброти, чуйності?» тощо). Проведенню зборів допомагає заздалегідь складений опитувальник («Пригадайте, які життєві труднощі загартовували Ваш характер, зміцнювали волю», «Охарактеризуйте стан Вашої дитини (мовлення, вчинки, почуття, настрої, результати дій), коли вона зустрілася зі справжніми труднощами», «Чи часто Ви спостерігаєте за дитиною під час подолання нею труднощів?», «Які труднощі найчастіше вдається подолати дитині, а які їй не під силу?» тощо).

Батькам 1-го класу було б доречно запропонувати взяти участь в акції «*Будьмо знайомі!*». Її мета – познайомити учнів з батьками: батьки приходять до дітей зі своєю ідеєю: розповідають про свою професію, проводять урок, розваги, свята, екскурсії.

Батьківські збори в традиційному форматі, коли педагог виступає з критикою поведінки та навчальних досягнень учнів, абсолютно не виправдовують себе.

Батьківські збори-консультації. Такий спосіб спілкування дає можливість учителю пояснити батькам матеріал із теми, яку будуть вивчати їхні діти. Причому навчальний матеріал батькам подається тими самими методами, що й учням (постановка проблеми, пошук способу, застосовування способу, робота в парах, групах). Батьки на деякий час стають «учнями», проблеми дітей для них стають ближчими та зрозумілішими. Батьки стають поінформованими, а отже, нашими колегами.

Відкриті заняття для батьків. Визначені заняття мають на меті ознайомлення батьків із новими програмами з навчальних дисциплін, методикою викладання, вимогами вчителя. Такі уроки дають змогу уникнути багатьох конфліктів, викликаних незнанням і нерозумінням батьками специфіки навчальних предметів.

Спільні уроки з батьками. Індивідуальна робота учня змінюється парною роботою з батьками. Відбувається єднання учнівського та батьківського колективів на психологічному рівні. Урок не просто проведений, а реалізований разом з учнями та їхніми батьками. Діти отримують практичну можливість навчати своїх батьків, розкриваючи всі свої потенційні можливості та забезпечуючи розвиток власного «Я» не тільки у навчальній діяльності. Вони ставлять батьків у ситуацію співпраці.

Упродовж навчання у початковій школі батьки можуть писати різні *твори-відгуки*. Наприклад:

1-й клас: «Що я очікую від навчання у закладі освіти моєї дитини?», «Наші враження про перші два місяці навчання дитини у закладі освіти».

2-й клас: «Як змінилася моя дитина».

3-й клас: «Про труднощі у навчанні моєї дитини».

4-й клас: «Моя дитина — випускник початкової школи».

Така робота допомагає вчителю у подальшій роботі з класним колективом. Батьки впевнені, що їхня думка дуже важлива для педагога.

Крім того в роботі з батьками можна застосовувати:

- *щотижневі або щомісячні інформаційні бюлетені*, які містять інформацію про всі заходи, у яких беруть участь діти

- *обмін книжками* про цікаві підходи до навчання і виховання дітей, зустрічі дискусійних груп для обговорення прочитаного (безпосередньо або через соціальні мережі);

- *святкові заходи*, у яких беруть участь діти, вчителі й батьки; їх організують із нагоди сезонних свят, історичних дат, подій, важливих для громади та ін.

Отже, учні, батьки та вчителі є рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними

за результат. Саме така педагогічна діяльність сприятиме підвищенню готовності батьків до виховання дітей, усвідомленню ними важливості відповідального батьківства, на передавання всім дорослим членам родини певної психолого-педагогічної, фізіолого-гігієнічної, правової тощо інформації, формуванню у них відповідних практичних умінь і навичок та ініціюватиме глибше залучення родини до побудови індивідуальної освітньої траєкторії дитини.

🔔 *Уявіть себе батьками молодших школярів. Запропонуйте 10 способів запитати про справи дитини в школі, наприклад:*

- Розкажи мені про те, над чим ти сьогодні сміявся.

- Кому ти сьогодні допоміг?

- Розкажи мені, що цікавого ти дізнався сьогодні?

Таку вправу корисно пропонувати батькам на зустрічах.

3. Методика проведення батьківських зборів

Батьківські збори – це громадський орган, який своїми рішеннями визначає завдання, зміст, напрями роботи батьківського колективу, класу, освітнього закладу.

На сучасному етапі батьківські збори мають стати школою освіти батьків, сприяти згуртуванню батьківського колективу, формуванню його колективної відповідальності за весь клас і за кожну дитину окремо. Збори мають на меті залучати батьків до співпраці з педагогами та адміністрацією, до активної участі в житті навчального закладу, класу, виховувати педагогічну культуру батьківської громадськості.

Тематика і методика зборів повинні враховувати вікові особливості учнів, рівень освіченості, зацікавленості батьків, спільні цілі та завдання виховання. Порядок проведення батьківських зборів є довільним. Вони проводяться 1-2 рази на семестр, але в разі педагогічної необхідності їхня кількість може бути збільшена.

Перші батьківські збори, як правило, є організаційними (проводяться наприкінці серпня – на початку вересня); наступні збори є тематичними (протягом року); останні – є підсумковими (краще проводити наприкінці навчального року в травні).

За змістом батьківські збори можуть бути поточними, тематичними або підсумковими. Поточні батьківські збори – це збори з традиційним порядком денним: результати семестру, проведених заходів, свят, походів.

Тематичні батьківські збори – це збори, присвячені актуальній темі, в обговоренні якої зацікавлена абсолютна кількість батьків класу. Вони зазвичай мають просвітницький характер і спрямовані на розширення знань батьків у сфері виховання дітей.

Підсумкові батьківські збори – це збори, метою яких є підбиття підсумків та результатів розвитку дитячого колективу за певний період. Залежно від теми та мети, підсумкові збори можна проводити в формі урочистих свят, походів, вогників тощо.

На перших батьківських зборах, коли вчитель знайомиться з батьками й знайомить їх між собою, також можна скористатись ігровими формами. Нижче наведені ігри саме для такого випадку.

«*Бінго*». Розмовляючи одне з одним, батьки знаходять із-поміж учасників зборів людей, у чомусь схожих на себе, наприклад: народився в лютому, має велику колекцію марок, подобається зима, любить море тощо. Учасникам потрібно знайти якнайбільше людей, які мають схожі якості.

«*Улюблені тварини*». Кожний учасник малює або називає свою улюблену тварину й розповідає про її характер. Ситуацію можна супроводжувати діями та рухами, характерними для цієї тварини.

«*Представити себе й свого сусіда*». Учасники об'єднуються в пари. Спочатку батьки розповідають про себе в парах, потім об'єднуються в невеликі групи й представляють одне одного. Той, про кого говорять, за потреби доповнює сказане. Потім батьки представляють членів своєї групи решті учасників.

«*Предмет мого дитинства*». На столі розкладають різні предмети (м'ячик, лялька, записка та ін.). Кожний учасник обирає для себе той предмет, що пов'язаний з його дитинством, і розповідає відповідний епізод зі свого життя.

«*Хобі*». Кожний учасник малює на папері символ свого захоплення. Розмовляти заборонено. Учасники повинні, використовуючи лише малюнок, знайти партнера з такими інтересами. Потім репрезентують одне одного з визначенням точності збігу.

Для того щоб успішно провести батьківські збори педагоги-практики рекомендують:

1. Детально спланувати зустріч. Визначити мету й тему, розподілити час на кожну вправу. Організувати зустріч у зручний для батьків час.

2. Дотримуватися установленого регламенту. Намагатися дотримуватися плану.
3. Поводитися коректно. Пам'ятати, що перед вами дорослі люди, які також мають свою точку зору й можуть не погоджуватись із вашою.
4. Будувати діалог з батьками «на рівних». Уважно вислуховувати всі думки та пропозиції.
5. Створити сприятливу атмосферу. Зустрічати батьків посмішкою, дати їм зрозуміти, що ви не збираєтесь установлювати диктатуру.
6. Добирати цікаві теми. Зовсім необов'язково говорити тільки про рутину, зробити центральною темою щось більш цікаве.
7. Використовувати сучасні медіа (наприклад, вихід нової книжки чи фільму на тему освіти) як привід для створення відкритого майданчика, де можна обговорювати шкільні заходи й освітню реформу. Користуватися онлайн-інструментами, щоб відчинити «віртуальні вікна до класу».
8. Підготувати клас. Якщо є можливість, розставити стільці в коло – батьки бачитимуть один одного, тож їм буде простіше спілкуватись.
9. Залучати батьків до процесу підготовки: попросити їх написати один одному запрошення, наприклад «На філіжанку кави». Користуватися соціальними мережами на кшталт Facebook, Viber та ін., щоб інформувати батьків про шкільні справи й залучати до співпраці.
10. Використовувати нестандартні форми взаємодії. Сучасні батьки краще сприйматимуть інформацію у формі гри, групової роботи або тренінгових вправ.

☞ 😊😊 *Поєднати розрізані частини висловів «Кодексу родинного середовища» дитини (автор – Дороті Нольте).*

Дитину постійно критикують	вона вчиться ненавидіти
Дитину постійно хвалять	вона стає замкнутою
Дитину постійно висміюють	вона вчиться бути шляхетною
Дитину підтримують	вона вчиться цінувати себе
Дитина росте в докорах	вона вчиться жити з почуттям провини
Дитина росте в терпимості	вона вчиться розуміти інших
Дитина росте в чесності	вона вчиться бути справедливою
Дитина росте в безпеці	вона вчиться вірити в людей
Дитина живе у ворожнечі	вона вчиться бути агресивною
Дитина живе в розумінні та дружелюбності	вона вчиться знаходити любов у цьому світі

4. Методика проведення індивідуальної зустрічі з батьками

На відміну від батьківських зборів, регулярні індивідуальні зустрічі з батьками не часто використовують у навчальних закладах, хоча ця практика є надзвичайно важливою у процесі спілкування з батьками.

Першу зустріч варто провести ще до початку навчального року. Під час цієї зустрічі вчитель знайомиться з дитиною, її родиною, дізнається про очікування батьків щодо навчання їхнього школяра та починає встановлювати відкриті, дружні стосунки.

Перелік запитань, які може поставити батькам учитель під час першої зустрічі

- Що, на вашу думку, ваша дитина має отримати з цього річного шкільного досвіду?
- Що б ви могли робити разом із вашою дитиною?
- Чи були у житті вашої дитини якісь особливі події, про які ви б хотіли нас поінформувати?
- Чим ви найбільше пишаєтесь у вашій дитині?
- Які у вашої дитини улюблені ігри й заняття?
- Що робить ваша дитина, коли вона засмучена? Як найкраще її заспокоїти?
- Що ще ви б хотіли розповісти про вашу дитину?
- Яким чином ви б хотіли бути залучені до життя класу цього року?

Зазвичай індивідуальні зустрічі з батьками відбуваються двічі на рік – на початку й наприкінці навчального року. Розглянемо докладніше такі важливі питання, як підготовка, розташування, зміст і результати цих зустрічей.

Учителі мають розпочати підготовку до проведення зустрічей із батьками ще під час організації освітнього середовища на початку навчального року. Упродовж перших тижнів учитель збирає до портфоліо записи про шкільні здобутки дитини, епізоди з її шкільного життя та зразки її робіт. Це портфоліо відобразить зростання дитини упродовж шкільного року.

Готуючись до зустрічі з батьками, вчитель має переглянути всі нотатки, записи про розвиток

дитини, попередні звіти щодо таких зустрічей, коментарі батьків тощо.

Учительські записи мають охоплювати такі питання, як улюблені види діяльності дитини, її найкращі друзі, спостереження за досягненнями дитини у всіх сферах її розвитку.

Зустрічі з батьками потрібно планувати у зручний для них час. Потрібно також підготувати папір, ручки або олівці, а також налаштуватися слухати й заохочувати батьків до розмови.

Готуючись до зустрічі з батьками, вчитель має дати відповіді на такі запитання:

1. Яка мета розмови?
2. Коли і де відбудуватиметься розмова?
3. Як довго вона триватиме?
4. Хто буде присутній під час зустрічі?
5. Яка моя роль і роль інших учасників зустрічі?
6. Що я очікую від розмови?
7. Яка інформація мені потрібна?

Важливим аспектом зустрічі з батьками є підготовка місця проведення. Для того, щоб під час зустрічі відбувся продуктивний обмін інформацією, ви маєте подбати про затишок і конфіденційність.

Деякі речі, як-от стіл між учителем і батьками, можуть стати прихованими перешкодами для успішної зустрічі.

Стільці для дорослих, розташовані навколо низького столика, на якому лежать дитячі роботи й інші предмети, гарне освітлення тощо – все це може свідчити, що тут відбувається зустріч колег, які діляться інформацією.

Зустрічі з батьками складаються з трьох основних частин і базуються на попередньо розробленому плані. Варто задати дружній тон розмови, запропонувати батькам чаю або мінеральної води. Говорити про сильні сторони дитини, бути готовим продемонструвати її мистецькі роботи, приклади роботи у класі.

Слід обговорити із батьками цілі розвитку дитини – академічні (навчальні), в емоційно-соціальной, фізичній, мовленнєвій сферах та поділитися з батьками планами щодо досягнення цих цілей. На думку дослідників, під час таких зустрічей учителеві не варто говорити більше ніж половину відведеного часу.

Для встановлення відкритих відносин і продовження діалогу дуже важливо, щоб кожна зустріч із батьками мала реальні результати. Якщо батьки хочуть почути від учителя відповідь, вони мають її отримати. Залежно від змісту зустрічі, це може бути посилання на певні джерела інформації, призначення наступної зустрічі, телефонний дзвінок, письмовий звіт, регулярні повідомлення батькам, опитувальник, у якому батьки можуть висловити свої побажання щодо форми проведення таких зустрічей тощо.

Щоб зустріч із батьками завершилася ефективно, важливо підсумувати її результати: повторити найважливіші пункти обговорення та досягнуті домовленості.

? Питання для самоконтролю

- 1) В чому полягає мета соціально-педагогічного партнерства закладу освіти та сім'ї?
- 2) Які головні завдання спільної діяльності закладу освіти та сім'ї?
- 3) Назвіть основні вимоги та правила організації партнерства закладу освіти та сім'ї.
- 4) Які принципи партнерської взаємодії з батьками?
- 5) Охарактеризуйте індивідуальні (колективні) форми взаємодії з батьками.
- 6) В чому полягають особливості проведення батьківських зборів?
- 7) Що слід врахувати вчителю під час підготовки до індивідуальної зустрічі з батьками?

Практичні завдання

1. Дібрати педагогічну ситуацію, що відображає приклад конфліктної ситуації з батьками молодших школярів. Запропонувати шляхи її вирішення.

 Продемонструвати зміст педагогічної ситуації однокласникам. Запропонувати їм вирішити ситуацію. Потім продемонструвати свій варіант.

2. Розробити конспект тренінгового заняття для батьків

3.   *Створити рекламну стратегію для презентації «Школи першокласних батьків».*